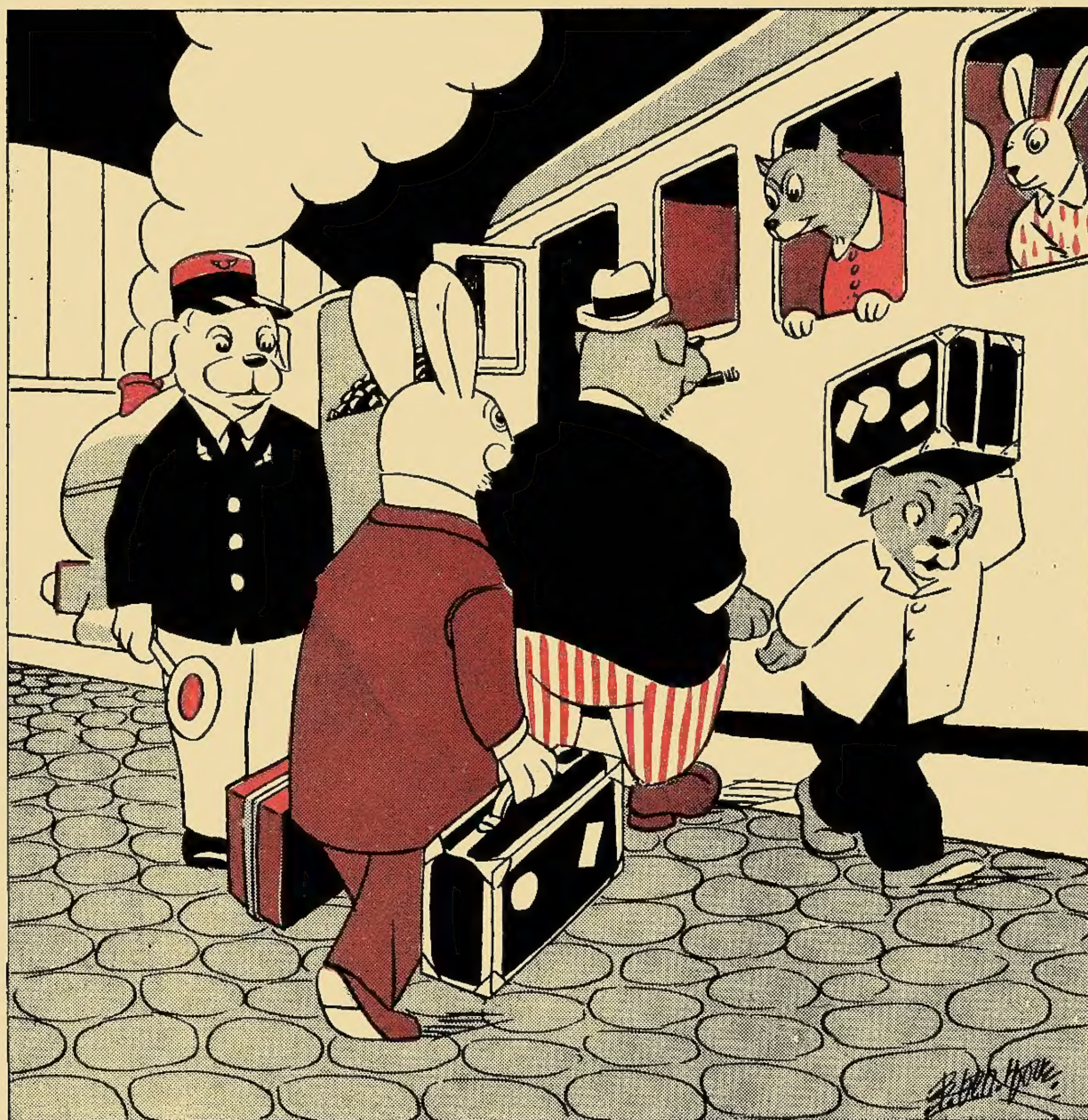
SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 22 MEI 1941

OP REIS

HOE DONSJE WEGLIEP....

(Tekeningen R. Kloos)

Maar luister toch, Tommie, ik kom uit een gezin met broertjes en zusjes, en begrijp je nou niet, dat ik naar ze terug verlang!" zegt Donsje, het kleine zwarte poesje. „Jij bent wel lief en 't vrouwtje en de andere mensen hier in 't huis ook, maar ik verlang naar Dikkie en naar Pukkie. O, als je wist, hoe we samen konden stoeien...."

„Ik begrijp 't best, Donsje," zegt Tommie, de grote herdershond, „maar ik zeg je alleen maar, dat je toch de weg niet meer kunt vinden, en wat wil je dán beginnen?"

„Ach, de weg vind ik heus wel. Toe, Tom, wees lief en help me nou."

„Hóé moet ik je dan helpen?"

„Je moet vragen, of je uit mag en dan glip ik meteen mee naar buiten."

„Ik heb er niks geen zin in, Dons; ik zal je echt missen, en ik ben bang...."

„Toe, schiet nou op, daar is 't vrouwtje!"

Met tegenzin komt Tommie overeind van z'n plaatsje bij de haard en rekt z'n stijve poten. Ook Donsje rekt zich uit en samen wandelen ze naar de tuindeur.

„Zo, Tom, wil jij er eens uit?" vraagt Tineke, 't kleine vrouwtje, en ze doet de deur open. „Nee, Donsje, jij niet, hoor, jij bent nog veel te klein," zegt ze en ze wil Donsje tegenhouden, maar te laat: 't vlugge Donsje is tussen de poten van Tommie door mee naar buiten geglipt. Verschrikt kijkt Tineke haar na, maar dan bedenkt ze zich, dat Donsje toch wel niet zo dom zal zijn om te ver van huis te gaan, en misschien past Tommie wel op haar. Ze zal straks nog wel eens kijken....

Onderwijl zijn Tommie en Donsje de tuin ingelopen, 't hekje door, en nu staan ze samen in het parkje, dat achter de tuin is.

„O," zegt Donsje, „wat heerlijk dat het gelukt is! Dank je wel, Tom, je bent een schat. Wat denk je, welke kant zal ik nu eens opgaan?"

„Ja," zegt Tommie, „als jij 't zelf niet weet, hoe moet ík.... Donsje, maak dat je wegkomt! Daar komt Kazan van de overkant aan, hij is een groot poesenjager.... gauw....! gauw....! een boom in!"

Met bonzend hart vliegt Donsje de eerste de beste boom in. Ze ziet, hoe Tommie beneden met Kazan staat te praten en hoe die twee dan samen wegwandelen. 't Gevaar is voorbij, gelukkig! Maar ook Tommie is nu weg. Wat voelt Donsje zich opeens alleen, als ze langzaam en moeilijk naar beneden klautert. Daar ziet ze nog 't huis. Zóú ze????

Maar nee, dat zou toch ál te gek zijn, ze wil immers naar Dikkie en Pukkie. Gauw maar op weg. Ze wandelt ongestoord door 't park en komt bij een grote, stenen poort; als ze die door is gegaan, staat ze op straat. Daar is 't een hele drukte. Allerlei dingen, die Donsje wel gezien heeft vanaf het veilige plekje thuis, achter 't raam, zijn nu héél dichtbij! Daar zijn in de eerste plaats ál die vreemde mensen, grote en kleine. „Hé," hoort ze roepen, „is dat niet 't kleine poesje van Tineke?" maar ze is al weer weg. Dan zijn er die grote dingen op twee wielen, waar de mensen op gaan zitten en nog veel meer! Nee, leuk vindt Donsje 't niet op straat.

„Ksst, poes!" hoort ze en een paar jongens komen op haar aangestormd, maar Donsje wacht niet op ze; ze zet 't op een lopen, op een lopen! Zonder om te zien rent ze voort, steeds maar voort; bijna botst ze tegen een heel groot, rijdend ding aan, dat vreselijk veel lawaai maakt, dan glijdt er weer zo'n ding op twee wielen rakelings langs haar heen.... en mensen, overal mensen, hondengeblaf, kindergeschreeuw en weer hondengeblaf....

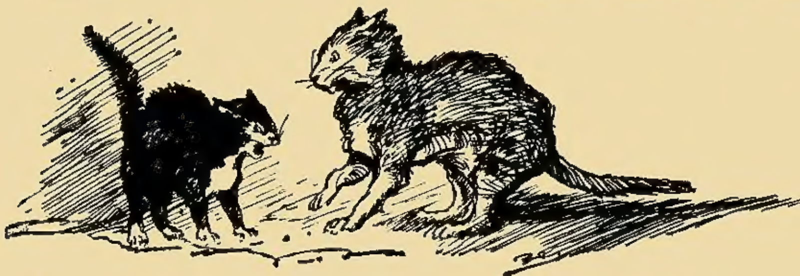
Dan, eindelijk, wordt 't weer rustiger om haar heen. Ze is weer in een park, in een heel groot park, vol hoge bomen en struiken. Er lopen hier nog maar weinig mensen; onder de hoge bomen begint 't al te schemeren. Donsje kruipt onder een bank; ze is doodmoe van al dat harde lopen, ze moet 's even uitblazen, foei, wat heeft ze moeten draven! Was ze dit alles maar nooit begonnen! Maar wie kon nou ook weten, dat de wereld zó groot was.... 't is voor kleine poesjes geen doen, om daarin de weg te weten! Ze zal zeker nooit Dikkie en Pukkie vinden, en, wat nóg erger is, ook 't kleine vrouwtje en die lieve, lieve Tommie zal ze nooit terug kunnen vinden. O, wat verlangt ze naar ze, vooral naar Tommie, tegen wiens rug je zo heerlijk warm kunt slapen! Wat is ze moe en wat heeft ze een hónger!! Wat komt dáár aan? Weer een hond???

Ze vliegt overeind van schrik en zet een hoge rug....

„Zeg, doe niet zo mal, kleine uk," hoort ze zeggen en voor haar staat een grote, grijze kater, die haar kalm staat aan te kijken.

„Wat kom jij hier eigenlijk doen? Je ziet er uit, of je verdwaald bent."

„Dat ben ik ook," zucht Donsje,

en ze vertelt 't hele verhaal. Tip, zo heet de kater, schudt zijn wijze hoofd. „Dom ben je geweest, kleintje. Dacht je nou heus, dat je die broertjes van jou zou kunnen vinden? Zo'n thuis te hebben en dan weg te lopen, o, wat dom!"

„Ik heb ook zo'n spijt, wat moet ik toch beginnen!" snikt Donsje.

„Ik weet 't ook niet," zegt Tip, „maar kom in ieder geval nu met me mee; je kunt hier vannacht niet blijven en ik weet wel een plekje."

„Dank je wel, Tip," zegt Donsje en dankbaar volgt ze hem naar een groot hek, waar ze doorheen kruipen. Maar dan schrikt Donsje. Waar brengt Tip haar nu? Er lopen hier allerlei rare beesten, sommige er van dragen een boom op hun hoofd!

„Schrik maar niet," zegt Tip, „dat zijn de herten, die doen je niets, je bent hier in de hertenkamp, weet je. Kijk, daar loopt een pauw, en die witte daar, dat zijn de ganzen; zorg, dat je niet te dicht in hun buurt komt, ze kunnen lelijk pikken.... Die kleintjes daar zijn kippen, die doen je ook niets.... kijk, en hier wonen wij."

Donsje ziet een huis en tot haar verbazing ziet ze op de bank, die vóór het huis staat, nóg drie grote poesen zitten.

„Hé, Tip," roept één van hen, „wat breng je nou mee! Vind je, dat we te veel te eten krijgen, dat je een nieuwe huisgenoot meebrengt!"

„Ja, ben je mal," zegt ook een ander, „baby's kunnen we hier niet gebruiken, hoor!"

De ontvangst is niet hartelijk; Donsje zou wel zó weg willen kruipen, maar Tip zegt:

„Wat zijn jullie weer onhartelijk! Dit kleintje is verdwaald en ze mag best een nachtje hier blijven; morgen zien we wel verder."

„O, als 't maar voor één nachtje is, vooruit dan maar," bromt de grootste van de drie. „Als je maar weet, kleintje," zegt ze tegen Donsje, „dat we hier geen warm kacheltje en geen lekkere schoteltjes melk hebben!"

„Nee," legt Tip uit, „warm hebben we het hier niet en ons eten moeten we zelf vangen."

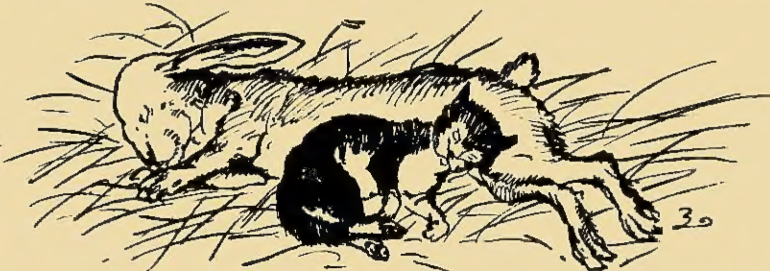
„Dat heb ik nog nooit gedaan," zegt Donsje, die zich hoe langer hoe ongelukkiger gaat voelen.

„Dan zal je 't nu 's moeten proberen," zegt Tip. „Kijk, hier binnen wonen hele muizenfamilies, daar loeren wij altijd op. Zie, dat jij er ook een vangt; succes, hoor!"

„Ga je weg?" vraagt Donsje angstig.

„Ja, we hebben ieder ons eigen jachtterrein, muizen vangen moet je alleen doen! Goeienacht."

„Goeienacht," zegt Donsje en ze kijkt eens goed om zich heen. 't Is er kaal en koud, er brandt geen kachel en er zijn geen kleedjes of zachte kussens om op te gaan liggen. Er staan alleen een tafel en wat harde, houten stoelen, en op de grond ligt stro. Donsje rilt van kou en van honger. Zou ze 't straks maar 's proberen, om een muis te vangen? Hoor, daar ritselt wat, misschien is dat er wel een. Donsje zit doodstil, daar komt uit een schemerig hoekje een vrij groot beest te voorschijn, groter dan zij en met twee lange flaporen. Voor Donsje blijft het staan en vraagt: „Wie ben jij?"

„Ik ben Donsje en jij?"

„Ik ben Pimmie, 't konijn."

„Wat kom je hier doen?" vraagt hij.

Donsje vertelt weer haar verhaal.

„Arme ziel," zegt Pimmie, „wat zal je moe zijn! Kom bij mij in het stro wat slapen, dan kan je later nog wat op muizenjacht."

„Ik vind je erg lief," zegt Donsje en ze vlijt zich dicht tegen de zachte warme rug van Pimmie aan. 't Is net, als ze haar ogen dichtdoet, of Tommie bij haar is! Dan slaapt ze in en zó moe is ze, dat uur na uur verloopt, zonder dat Donsje wakker wordt. Ze doet pas haar ogen open, als een brede streep licht door de open deur naar binnen valt. Ze ziet, dat Pimmie al wat rondscharrelt en dat er een paar mannen naar binnen komen. Donsje is een beetje bang voor ze en ongemerkt sluipt ze weg. Buiten, op de bank, slapen de poesen. Tip is er niet bij. Ze hebben zeker heel wat muisjes gevangen vannacht. O, wat heeft die Donsje een honger!

Ze loopt op een drafje de hertenkamp door en kruipt weer door 't hek, ze likt aan wat dorre grasprietjes, die nat zijn van de regen; 't heeft 's nachts zeker geregend. Ze zoekt een droog plekje onder een struik en bedenkt, wat ze zal gaan doen. Bij Tip blijven zou ze niet willen, al hadden ze 't daar goed gevonden. Proberen thuis te komen, dat is 't enige, maar hoe? Zo zit ze in elkaar gedoken onder de struik, niet wetend, welke kant ze op zal gaan, als vlugge voetstappen naderbij komen en een o zo bekende stem roept:

„Tommie, Tom, kom dan toch!"

't Is het vrouwtje!

Donsje vliegt overeind. Ze voelt geen moeheid en geen honger. Luid spinnend loopt ze op Tineke toe, die heel verbaasd, maar o zo blij staat te kijken. „Donsje, Donsje, ben jij 't heus? Tommie, Tommie, kom dan toch 's kijken! Daar is onze Donsje!"

Daar komt Tom aangehold! Hij rent haar van puur plezier bijna ondersteboven; hij blaft en springt uitgelaten in de rondte.

„Jij domme Donsje," zegt Tineke, „wat doe je hiér! Kom gauw mee naar huis!" Ze tilt Donsje op en met z'n drieën lopen ze naar huis. 't Duurt niet eens zo heel lang, of ze zijn er. Daar krijgt Donsje een lekker bordje eten en een schoteltje warme melk. En ze likt zich en likt zich, van onder tot boven en onderwijl vertelt ze Tom van haar avonturen.

„Ik ben blij, dat ik er weer ben, Tom," zegt ze, „en ik ga nooit weer weg."

„Gelijk heb je, Dons," zegt Tom. „Ik ben ook zo blij, dat je er weer bent, 't was saai in huis, hoor, zonder jou." En ze knikken samen tegen de flikkerende vlammetjes in de haard en ze zijn allebei even tevreden.

R. KLOOS-MOOLENAAR

TOMMIE'S AVONTUREN

DOOR PIET BROOS

Zonder ongelukken bereikten ze met de kruik het paleis en werden bij den koning toegelaten. „Astublieft," zei Tommie, „hier is het wondermiddel, dat u van de grote oren zal verlossen."

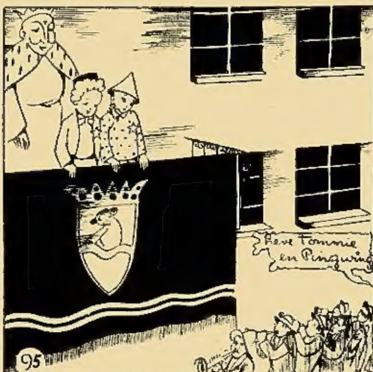
Het middeltje moest opgedronken worden bij volle maan en dus wachtten de koning en de twee tot het donker was geworden. Toen dronk de koning een beker van de kruizemunt.

En je kunt het geloven of niet, maar de oren van den koning werden al kleiner en kleiner en waren spoedig net zo gewoon als de oren van andere mensen. Hij danste op één been rond.

De koning was de twee dappere jongens geweldig dankbaar voor hun hulp en ze werden daarom ook door den koning zelf tot ridder geslagen in de orde van de Grijze Beer.

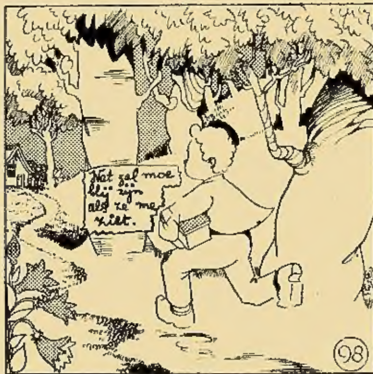
Het was drie dagen feest en het hoogtepunt werd gevormd door een optocht, waarbij Tommie en Pingwing op het balkon van het paleis moesten verschijnen.

Na drie dagen feest vieren, verlangden Tommie en zijn vriendje naar huis. De koning vond het goed dat ze weggingen en gaf elk een grote beloning. Tommie vertrok in 'n koninklijke auto.

Maar Pingwing werd per vliegtuig naar huis gebracht, omdat China zo ver weg ligt, dat snap je wel. Hij wuifde Tommie zo lang hij hem nog zag vaarwel. De motor zoemde.

Tommie werd tot aan het bos gebracht. Daar kon de auto niet verder over de bospaadjes. Maar Tommie zette er een vaartje in en zag weldra zijn huisje tussen de bomen liggen.

Je begrijpt dat moeder blij was. Vooral ook toen Tommie haar een kistje overhandigde vol met goudstukken. Tommie bleef thuis.... tot hij op 'n goede dag weer lust kreeg in nieuwe avonturen.

WILLY WEETAL'S
WEDERWAARDIGHEDEN
DOOR
–R–M–BRINKERHOFF–
MAG IK HEM HOUDEN, WILLY? IK HEB ALTIJD VERLANGD NAAR EEN HONDJE.
NEE BOB, TOE, ZET HEM NEER. HIJ IS VEEL TE VUIL.

NOU ALS IK HEM NIET MAG HOUDEN, KAN IK HEM TOCH EEN BAD GEVEN!

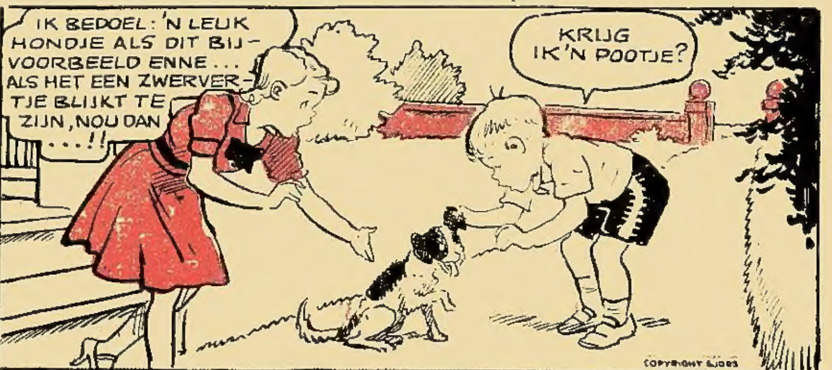

IEMAND ZAL ZICH WEL OVER HEM ONTFERMEN. IK ZAL HEM „SPITS" NOEMEN.

NOU, SPITS, JE LIJKT NIET MEER OP DEZELFDE HOND!
YIP YIP

SPITS KENT MIJ AL! HIJ WIL NIET WEG!
YIP YIP

ZO'N VUIL DIER KON JE NIET HOUDEN, BOB, MAAR ALS JE TOEVALLIG EENS EEN AARDIG HONDJE VINDT ....HÈ, KIJK!!

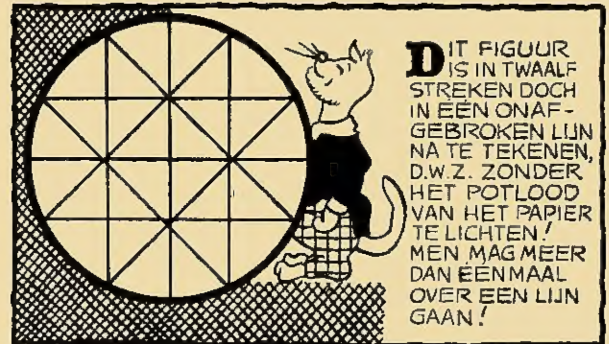

HA-HA! DAT IS SPITS!

IK BEDOEL: 'N LEUK HONDJE ALS DIT BIJVOORBEELD ENNE... ALS HET EEN ZWERVERTJE BLIJKT TE ZIJN, NOU DAN ...!!
KRIJG IK'N POOTJE?
COPYRIGHT BJOBS

MIJ BEST, HOOR! ALS JE DIT HONDJE LIEVER ZIET, DAN HOU IK HET!
-R-M-BRINKERHOFF-

BONT ALLERLEI

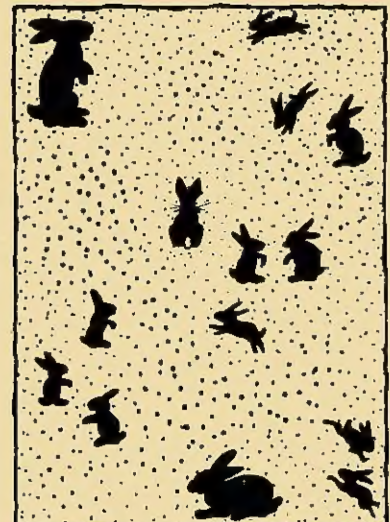

(Eigen tekeningen)

HAD-JE-ME-MAAR-PUZZLE

Van links naar rechts:

1. Geen vrouw.
4. Meisjesnaam.
5. Nederland.
10. Edelsteen.
11. Aanlegplaats voor schepen.
12. Doodgaan.

Van boven naar beneden:

1. Niet plus, maar ...
2. Klein slangetje.
3. Achter.
5. Woonplaats voor een hond.
6. Grootvader.
7. Bergruimte van een kast.
8. Wat is dat kind vandaag ......
9. Diepe vrouwenstem.
13. Op dit ogenblik.

Oplossingen vorig nummer

VERANDERRAADSEL

Hier volgt de oplossing: Bank. Bark. Berk. Kier. Drie. Bier. Boer. Boor. Koor. Kool.

Dat wil echter helemaal niet zeggen, dat jij een verkeerde oplossing had, hoor! Want bij dit soort raadsels zijn wel eens meer oplossingen mogelijk. Als het maar goede Nederlandse woordjes zijn.

WOORDJES VORMEN

1. Paradijs. 2. Brasem. 3. Agent. 4. Rotterdam. 5. Aardbei.

TEKEN JE MEE?

EVEN RADEN?

Brand-merk.

HOE HEET HIJ?

Melkweg.

TEKENINGEN VERGROTEN OF VERKLEINEN

(Eigen tekeningen)

Dat kunnen we gemakkelijk doen met behulp van een eenvoudig instrumentje, dat we in de wandeling noemen: een pantograaf of ook wel: tekenaap. Het is niet erg moeilijk zo'n hulpmiddeltje zelf te maken.

Triplex van drie millimeter is uitstekend. Je zaagt vier latjes van 2 cm breed. Drie latjes hebben een lengte van 45 cm en één een lengte van 30 cm. Die leg je netjes naast elkaar, zoals fig. 1 aangeeft. A, B, C en D. Boor in het midden van de latjes A, C en D een klein gaatje en zet daar het cijfer 2 bij. Voor het latje B. boor je dat gaatje op 22 cm afstand van onderaan gemeten en ook daar zet je een 2 bij.

Nu boor je in A en B een tweede gaatje op een afstand van 11 cm van onderaan gemeten. Daar zet je cijfer 4 bij. Voor de latten C en D neem je een afstand van 34 cm van onderaan. Ook daar zet je nu een 4. Nu ben je al klaar om je tekening twee- en viermaal te vergroten. Tussen die beide cijfers in kun je nu nog verschillende andere gaatjes boren, naar keuze, mits je er steeds voor zorgt dat de 3 en 3½ b.v. op lat A niet hoger of lager komen te staan dan op lat B en de 3 en 3½ op lat C precies op gelijke hoogte komen te staan als op lat D. Begrepen? Zoals jullie zien in fig. 1 en 2 geschiedt de indeling op lat A en B in de onderste helft en voor lat C en D in de bovenste helft. Elk gaatje, dat je in die indeling boort, geeft een nieuwe vergroting.

Boven- en onderaan in lat A en D boor je nog een klein gaatje. Ook onderaan in de latten A, B en C. Onderaan in lat D moet je een groter gat zagen, want daar moet het potlood in komen te zitten. En goed stevig ook. Dus hier wat passen en meten.

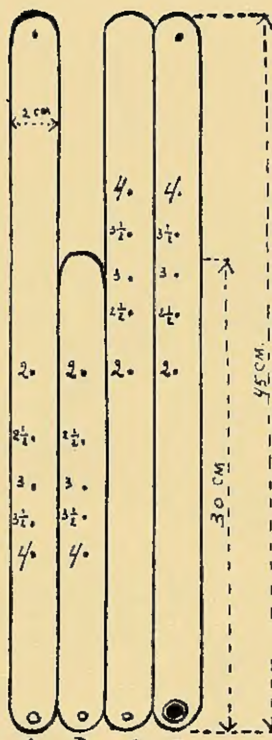
Het in elkaar zetten van het apparaat is gemakkelijk. Zie fig. 2. Zoals het instrumentje hier in elkaar staat, kan het gebruikt worden voor een tweemalige vergroting. Zou je de tekening viermaal willen vergroten, dan zou je de cijfers 4 van lat A en B en de cijfers 4 van lat C en D moeten verbinden. Die verbindingen breng je tot stand door middel van een drietal schroefjes met een oogje, die door de gaatjes a en de gaatjes waar de 2 staat geboord worden. B en C worden onderaan verbonden door een dun spijkertje van plus minus 3 cm lengte.

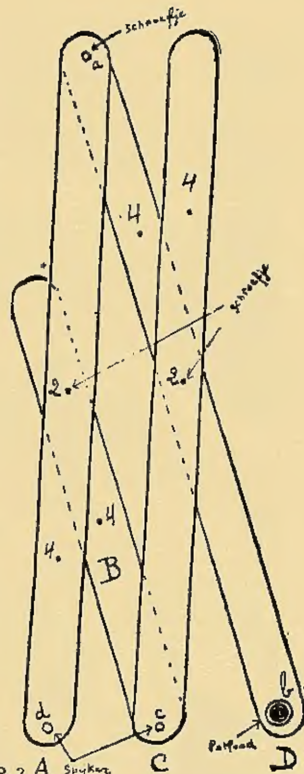
FIGUUR 3

Hoe gebruiken we het apparaatje? Ook dit is vrij eenvoudig. Door het gaatje d onderaan in A steken we ook een dun spijkertje en dit slaan we nu met lat en al even vast in onze tekenplank. Rond dit spijkertje moet het instrument vrij kunnen heen en weer bewegen. We leggen onze tekening nu onder het apparaat en daarnaast rechts het papier, waarop we de vergroting willen aanbrengen. We nemen het uiteinde van lat D (met het potloodje) vast en brengen spijkertje c (onderaan lat C) precies op de buitenlijn van onze tekening. Nu bewegen we het instrument zo, dat dit c-spijkertje de buitenlijn van onze tekening volgt. Dan kunnen we ook zien of ons tekenpapier goed ligt, d.w.z. of ons potloodje niet buiten de papierruimte terechtkomt. Is dit wel het geval, dan schuiven we het papier in de juiste ligging. Is alles zover klaar, dan laten we spijkertje c op de tekening rusten en het potlood op ons tekenpapier en we volgen zachtjes de lijnen van onze tekening. We hoeven hierbij alleen spijkertje c in de gaten te houden en te zorgen, dat de punt van dit spijkertje alle lijnen precies volgt. De rest volgt vanzelf. Natuurlijk hebben we zowel onze tekening als ons papier stevig vastgezet op de plank, om verschuiven tegen te gaan.

Om een verkleinde reproductie te krijgen, moeten we andersom te werk gaan. Dan zou ons potlood in de plaats van spijkertje c moeten komen en spijkertje c in plaats van ons potlood. Dan zouden we de tekening moeten leggen onder het uiteinde van lat D en ons tekenpapier onder de verbonden latjes B en C. De plaatsen worden dus geruild. Verkleinen zal echter niet zo vaak voorkomen als vergroten. Reden waarom we ons voor onze doeleinden althans wel kunnen bepalen tot het maken van een potloodgaatje in lat D. In plaats van het gat d, kan men ook over het uiteinde van lat A een ijzeren beugeltje aanbrengen, dat dan volgens fig. 3 op de plank wordt vastgeschroefd. Zorg er vooral voor, dat alle gaatjes precies in 't midden van de latten worden geboord.

FIGUUR 1

FIGUUR 2

(Eigen tekening)

Ik heb een getal van twee cijfers. De som dezer beide cijfers is 10. Als je nu beide cijfers van plaats verwisselt, krijg je een nieuw getal, dat 18 minder is dan het eerste. Kun je dat getal vinden?

Vermenigvuldig een getal met 7 en verminder het product met 96. Dan krijg je hetzelfde resultaat, als wanneer je het bewuste getal gedeeld had door 7 en de uitkomst vermeerderd met 96. Welk getal is dit?

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

EEN „GOEDE" KLANT!

